

Юрій РИБАК

кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач Кафедри музичного фольклору Рівненського державного гуманітарного університету

СПЕЦИФІКА ПІДГОТУВАННЯ СТУДЕНТСЬКИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ЗБІРНИКІВ НА КАФЕДРІ МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ РІВНЕНСЬКОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Із часу заснування у 1979 році Кафедри фольклору та народного співу (із 1997-го року – Кафедри музичного фольклору) пріоритетним завданням на ній була підготовка фахівців клубно-дозвіллевої сфери – виконавців народної музики та керівників фольклорних ансамблів. Протягом останніх 20 років, унаслідок впровадження споріднених із Львівською музичною академією навчальних планів, стало можливим готувати ще й дослідників пісенного та інструментального фольклору. Відтоді студенти значно активніше почали нагромаджувати фольклорні матеріали в індивідуальних експедиціях, завдяки чому формується достатній джерельний ресурс для їхнього навчання і творчої практики. Зокрема, експедиційні записи під час навчального процесу підлягають систематизації, транскрибуванню, аналізу, а згодом виконуються самими ж студентами як у стінах Кафедри, так і на різноманітних мистецьких заходах (концертних і фестивально-конкурсних) поза її межами.

Згідно з новими навчальними планами кожен зі студентів готує бакалаврську роботу (раніше – курсову), яка представляє собою фольклорний збірник на рівні окремого села (рідше кількох сіл) чи з репертуару кращих виконавців. У типовому плані таких робіт, також перейнятому від львівських колег-етномузикологів, має бути відображено наступне: географічно-історична довідка про місцевість (або ж біографія і творчий портрет виконавця), етнографічний рік (стисла характеристика усіх обрядодійств протягом календарного року, а також свят родинного циклу), музичні твори (30 – для вокалістів, 15–20 – для інструменталістів). У додатках міститься аналіз творів, світлина та мапа місцевості. Увесь цей матеріал (у тому числі ноти) належить набрати в комп'ютерному вигляді самим студентам, у чому їм активно сприяють викладачі кафедри, головно під час індивідуальних занять із дисципліни музично-етнографічна транскрипція.

Такі випускні роботи вже фактично відповідають структурі невеличкого фольклорного збірника, а тому з часом на кафедрі виникла ідея видання кращих бакалаврських у формі книги, у чому активно сприяв, зокрема безоплатно макетував матеріал і на всіх етапах координував видавничий процес Юрій Рибак. Щоправда, для цього студенти повинні були збільшити кількість публікованих творів, а головне – знайти можливість фінансування друку.

Відлік студентських фольклорних збірників випускників Кафедри розпочинається із 1998-го року, коли випускниця заочного відділу Зінаїда Король, щоправда поза межами Кафедри, підготувала машинописне видання “Костопільське весілля”. Перший кафедральний збірник, що відповідає вище зазначеним стандартам, було підготовано 2003 року студенткою Тетяною Гнатюк на основі матеріалів рідного села. Книгу “Пісні села Погоріловка” профінансував уродженець цього ж села – тодішній

депутат Верховної ради України, а згодом губернатор Рівненщини – Василь Червоний. Збірник вийшов досить великим накладом у 1 тис. примірників, а прорецензувала її відомий київський етномузиколог Ірина Клименко. Згодом наклад збірників не перевищував сотні примірників, фінансування ж забезпечували переважно самі студенти. Не завжди вдавалося видати книгу на момент завершення навчання, а тому деякі випускники робили це вже в процесі професійної діяльності.

У підсумку, станом на 2017 рік, вийшло 11 фольклорних збірників. Більшість із них висвітлює пісенну культуру певного села, зазвичай Рівненської області: Погоріловка Березнівського р-ну, Здовбиця Здолбунівського р-ну, Мидськ Костопільського р-ну, Стовець Дубнівського р-ну, Забороль Рівненського р-ну, Мошків Млинівського р-ну. Один із збірників стосується села Хижня Черкаської області, один – творчості видатної співачки Ганни Куришко. Три книги висвітлюють пісенні жанри – весілля, гаївки, а також особливості виконавства.